

Konference „New Measures of Age and Ageing“, Vídeň, Rakousko, 3.–5. 12. 2014

Začátkem prosince 2014 uspořádalo Wittgenstein Centre for Demography and Global Human Capital svou každoroční konferenci, tentokrát s názvem „New Measures of Age and Ageing“. Snahou organizátorů bylo shromáždit příspěvky věnující se novým způsobům měření populačního stárnutí. Vedlo je přesvědčení, že charakteristiky vázané na věk varíují v čase a prostoru, protože lidé v současnosti mají výrazně vyšší naději dožití a jsou zdravější než jejich předci.

Letos poprvé se konference přestěhovala z centra Vídně do univerzitního kampusu poblíž zábavního parku Prátr. Výhled na ruské kolo Prátru tak provázal všechny naše kroky po novém areálu. Lokace to nebyla náhodná, do těchto budov se má zanedlouho přestěhovat celé pracoviště Vídeňského demografického institutu (Vienna Institute of Demography).

Setkání to bylo spíše komorní, na seznamu účastníků jsem napočítala rovných 90 jmen. Všechny přednášky se proto odehrávaly v jednom přednáškovém sále, bez souběžných sekcí. První příspěvek Warrena S. Sandersona a Sergeie Scherbova nazvaný „A Unifying Framework for Study of Population Ageing“ tematicky předznamenal většinu ostatních prvního odpoledne. Příspěvek představil možnost měření „prospective age“, tedy v podstatě očekávaných roků života. Chronologický věk ve své prezentaci označili jako retrospektivní a nabídli vlastní vícedimenzionální indikátor měření populačního stárnutí, který nazvali α věk. Ten v sobě zahrnuje kromě chronologického věku také zbývající naději dožití, míry úmrtnosti a podíl žijících osob pro jednotlivé věkové kategorie. Z jejich slov bylo patrné silné rámování jejich zájmu potřebami politik. Sami konkrétně zmiňovali, že studie projektující náklady na zdravotní péči či index závislosti založené na chronologickém věku výrazně nadhodnocují po-

díly seniorů, a tedy i budoucí náklady. Politickým a potažmo finančním implikacím populačního stárnutí v kontextu vhodného stanovení hranice stárí se věnoval i poslední přednášející tohoto úvodního bloku – Bernd Marin. Ve své prezentaci nastínil na příkladu Rakouska vztah mezi prodlužující se nadějí dožití a nastavením sociálních politik. Šlo o představení základních tezí podrobně zpracovaných v už dříve vydané knize *Welfare in an Idle Society? Reinvesting Retirement, Work, Wealth, Health, and Welfare* (Farnham: Ashgate 2013).

Většina ostatních příspěvků dne pak více či méně vycházela z prezentace Warrena S. Sandersona a Sergeie Scherbova, včetně použití jimi navrženého α věku nebo na podobných principech konstruovaných „prospektivních věků“. Tematická podobnost byla pravděpodobně dána i působišťem většiny autorů či spoluautorů na pořádající instituci. S přibývajícemi prezentacemi se mi tak na mysl vtírala otázka, zda místo mezinárodní konference nejde spíše o prezentaci vlastní produkce. Koneckonců Wittgensteinovo centrum jako zastřešující platforma tří velkých vědeckých institucí sdružuje velké množství výzkumníků pocházejících z celé Evropy a jeho produkce je tak značná.

Přesto bych z příspěvků prvního dne ještě dva ráda zmínila. A to jednak příspěvek Davida Rehkopfa a jeho kolegů, který zpochybňuje univerzální srovnatelnost biomarkerů stárnutí, které se v současnosti těší velké popularitě. Na srovnání Kostariky a USA pomocí dvanácti biomarkerů stárnutí ukázal jejich sociokulturní podmíněnost. Valeria Bordone pak ve stejné sekci v autorském týmu se Sergei Scherbovem a Nadiou Steiber přednesla příspěvek, jehož název můžeme volně přeložit jako „Každým dnem chytřejší“, ve kterém se s kolegy věnovala otázce, zda můžeme pozorovat zpomalení populačního stárnutí vzhledem k udržení či rozvoji kognitivních schopností i ve vyšším věku. Na základě dat z Německa a Velké Británie ukázala,

že respondenti v obou zemích vykazovali zlepšení v testech kognitivních funkcí mezi dvěma vlnami sběru dat. Toto zlepšení se týkalo žen i mužů a nebylo nijak podmíněno vzděláním respondenta. Příčinu spatřovali v neformálním učení.

Druhý konferenční den byl zahájen sekci věnovanou subjektivní naději dožití. Za bližší zmínku stojí hned úvodní příspěvek dne přednesený Carol Jagger. Nastolila v něm otázku, zda je vyšší naděje dožití asociovaná se zdravějším chováním. Pro její zodpovězení použila data z výzkumu ELSA. Jedním ze zdrojů financí pro tento výzkum byla pojišťovna AXA, takže jde o příklad možnosti propojení sociologických či demografických výzkumných projektů s komerčními účely i při zachování odpovídající odborné kvality.

Beatriz Novak se ve svém příspěvku zaměřila na v současnosti velmi často používané otázky pravděpodobného věku dožití a testovala jejich konzistenci. Její výsledky ukázaly až překvapivou přesnost odhadů respondentů a potvrdily tak vhodnost jejich používání.

Celá jedna sekce druhého dne se věnovala ekonomickým dopadům nových způsobů měření věku, tedy především aplikaci prospektivního věku ať už do indexu závislosti, či do projekcí ekonomického růstu v Evropě. Znovu tak vyvstal jeden z méně zdůrazňovaných cílů konference, že nalezení vhodnějšího způsobu měření populačního stárnutí pomůže lépe nastavit politiky evropských států a tím sníží „přílišné“ náklady populačního stárnutí.

Kromě těchto tematických příspěvků se dvě konferenční sekce věnovaly případovým studiím některých zemí; v podstatě šlo obvykle o aplikaci prospektivního věku na konkrétní zemi, a to v kontextu dalších proměnných. Celou konferenci zakončil kulatý stůl účastníků.

Celkový dojem z konference je pro mne rozhodně kladný. Organizátoři se své úlohy zhostili velmi dobře a zajistili bez-

problémový průběh konference i příjemné občerstvení. Příspěvky si sice byly tematicky možná až příliš podobné, na druhou stranu byly všechny dobré kvality a především nastolily spoustu podnětných a důležitých otázek o vhodnosti používání různých způsobů měření zdravotního stavu a subjektivního věku.

Marcela Petrová Kafková

Konference „15th Annual Conference of the European Society of Criminology: EUROCRIM 2015“, Porto, Portugalsko, 2.–5. 9. 2015.

Historické portugalské město Porto s unikátní architekturou a neopakovatelnou atmosférou se stalo ve dnech 2. až 5. 9. 2015 centrem evropské kriminologie. Evropská kriminologická společnost zde ve spolupráci s místní univerzitou uspořádala v pořadí již patnáctou výroční konferenci s názvem EUROCRIM 2015. Co do počtu účastníků a celkového rozsahu konference se jednalo o jednu z největších konferencí, které Evropská kriminologická společnost pořádala, a svým rozměrem se velmi přiblížila standardům výročních konferencí Americké kriminologické společnosti.

Před oficiálním zahájením konference proběhla ve středu 2. 9. 2015 řada setkání pracovních skupin, které vznikly a působí jako součást Evropské kriminologické společnosti. Oficiální část konference zahájil tentýž den v podvečerních hodinách slavnostní uvítací ceremoniál, na kterém přednesli své řeči zástupci Evropské kriminologické společnosti a místní univerzity. Jednotlivým tématem úvodního ceremoniálu, stejně jako navazujícího plenárního jednání, byla kriminologie jako *unitas multiplex*. Na ceremoniál navazovalo slavnostní udělení cen Evropské kriminologické společnosti, které získala Sonja Snacken z bruselské univerzity a Daniel Sedding z univerzity v Curychu. Zahajovací den konference